

HISTÒRIES DE DONES OBLIDADES.

AVUI: NA MERCADERA

Na Mercadera, una dona guerrera a Perelada (Perelada 1245 -1300) // Pagesa

ENMIG DE LA CROADA QUE EL PAPA HAVIA IMPULSAT CONTRA LA CORONA D'ARAGÓ, UNA DONA NO ES VA DEIXAR ATEMORIR PER LES TROPES ENEMIGUES. LA SEVA ACTUACIÓ, IMMORTALITZADA PER RAMON MUNTANER, FINS I TOT VA SORPRENDRE PERE EL GRAN.

El 1285, l'Empordà no era una comarca idíl·lica. La vida dels pagesos resultava dura, i per la seva situació estratègica, camí de França, era escenari de tensió i batalles. A Peralada hi vivia una dona que ha passat a la història gràcies al fet que Ramon Muntaner —també peraladenc— en va parlar a la seva Crònica com a protagonista d'un fet “meravellós”.

Li deien na Mercadera, i segons Muntaner, que la coneixia personalment, era “fort esperta fembra, e gran e alta”. Una dona corpulenta i decidida que no va permetre que els embolics dels nobles li impedissin fer vida normal, i encara més: en va saber treure profit.

Aquells anys, Catalunya vivia la croada contra la Corona d'Aragó, que va impulsar el nou papa Martí IV després que Pere el Gran ajudés els sicilians a expulsar la dinastia dels Anjou de la seva illa. Un dels episodis d'aquell conflicte es va viure a Peralada, on els francesos van posar setge després que el rei hi instal·lés el seu quarter general.

Això, és clar, dificultava la vida quotidiana dels veïns del poble, que no podien ni accedir amb seguretat als horts que tenien als afores. Na Mercadera, però, va decidir intentar-ho. Per això es va vestir d'home i, armada amb llança, espasa i escut, va anar a collir les cols que necessitava per cuinar.

Tot anava bé fins que va sentir el so d'uns picarols: eren dels guarniments d'un cavall francès que havia caigut, amb el seu genet, a un rec proper. Na Mercadera s'hi va acostar, va clavar la llança a la caixa del soldat i li va dir "cavaller, rendiu-vos o morireu". La cara del guerrer devia ser un mapa.

Al cap d'una estona, el rei Pere va observar atònit com aquella pagesa disfressada amb robes d'home li lliurava un presoner. Sembla que s'ho va fer explicar diverses vegades. Na Mercadera va rebre el botí de guerra tal com li pertocava: el cavall i les armes del presoner, i també el rescat que en va pagar l'exèrcit de França per recuperar-lo entre les seves files.

Poc temps després, el rei va marxar del poble, i Peralada va ser arrasada pel foc. Quinze anys després, amb el poble ja reconstruït, l'heroïna hi va morir amb cinquanta-cinc anys.

* * * * *

Tot i que la primera pedra de **la catedral de Notre-Dame de París** es va posar el 1163, la construcció de l'edifici es va allargar fins als anys cinquanta del segle XIII. El 1831, Victor Hugo hi va instal·lar el geperut més conegut de la història.

Durant el setge del 1285 els gironins es van encomanar a sant Narcís i, segons explica la llegenda, de la seva tomba en van sortir milers de mosques que van foragitar l'enemic. És per això que es parla de **les mosques de sant Narcís**.

* * * * *